SVERIGES KRISTNA RÅD

Alvik den 9 november 2020

YTTRANDE
2020-11-05

Dnr Ju2020/02657/L5

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet (Dnr Ju2020/02657/L5)

Sammanfattning

Sveriges kristna råd (SKR) anser att det i vissa sammanhang kan finnas behov av att kunna döma unga (18-20 år) lagöverträdare till lika långa påföljder som en lagöverträdare över denna ålder skulle ha fått. Vi avstyrker därför inte förslaget om slopad straffrabatt i dess helhet, men understryker vikten av att domstolarnas möjlighet att göra individuella bedömningar kvarstår. Dessutom avstyrker vi bestämt införandet av möjligheten att döma personer mellan 18 och 20 år till livstids fängelse.

Bakgrund och resonemang

Som väldigt många förslag till beslut inom kriminalpolitiken är också detta ett där flera, delvis motstridiga, behov, kunskaper och önskemål måste vägas mot varandra.

Det finns en mängd förhållanden som talar mot ett slopande av straffrabatten för unga myndiga.
Unga människors, även 18-20-åringars, tidsperspektiv är annorlunda än äldres. Ett fängelsestraff på exempelvis två år kan uppfattas som avsevärt mycket längre av en 19-åring än av en 32-åring. Detta kan i värsta fall medföra att 19-åringens tankar om att inte återgå till en kriminell bana efter avtjänat straff hamnar långt ner på listan över tänkbara livsalternativ.

Många 18-20-åringar är inte färdiga i sin utveckling. När i livet längtan efter att sluta med kriminalitet inträder är i viss mån en fråga om mognad. Att få ett mycket långt straff redan när man är mellan 18 och 20 år kan omintetgöra möjligheten för ett sådant beslut att hinna mogna fram.

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

Möjligheten för domstolarna att kunna göra individuella bedömningar kan inte nog understrykas. Alla unga lagöverträdare och deras respektive livssammanhang är olika. Somliga lever i en kontext av grov kriminalitet och har kanske gjort så under avsevärd tid, andra begår ett misstag vid ett tillfälle.

Förslaget om slopande av straffrabatt för unga lagöverträdare upplever SKR vara en del i en våg av ”hårdare tag”, där de politiska partierna närmast tävlar om att vara ”tuffast mot kriminaliteten”. I denna strävan glömmer många – eller kanske snarare låtsas inte om – att bekämpandet av kriminalitet kräver insatser på väldigt många plan; skola, socialtjänst, fritid med mera. Ett slopande av straffrabatt för unga (18-20 år) kommer i sig troligen inte att leda till minskad kriminalitet totalt sett. Risken finns snarare att den grövsta kriminaliteten kommer att krypa ännu längre ner i åldrarna. Omyndiga kan utses att bära vapen och begå andra brott därför att påföljden för dessa blir ”lindrigare” än för 18-åringen.

I beaktande av allt det ovan nämnda, finns ändå faktorer som talar för möjligheten att i vissa fall kunna döma en 18-20-åring till lika lång påföljd som en äldre lagöverträdare skulle ha fått. Kriminalvårdens påverkans- och behandlingsarbete kan i vissa fall få ett mer lyckosamt utfall om det får genomföras under en något längre period. Men framför allt kan behovet av att skydda samhället mot vissa former av kriminalitet, så som skjutningar och sprängningar, väga över och motivera en lång påföljd också för en ung men myndig människa. Till en viss gräns.

SKR anser att personer mellan 18 och 20 år aldrig ska kunna dömas till livstids fängelse.

För Sveriges kristna råd

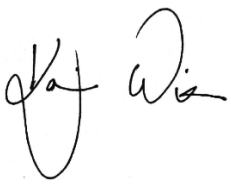

Karin Wiborn
Generalsekreterare

Handläggare:

Peter Karlsson (08-4536813), peter.karlsson@skr.org

samt
Ulla Le Vau
Susanne Rodmar
Smajo Sahat